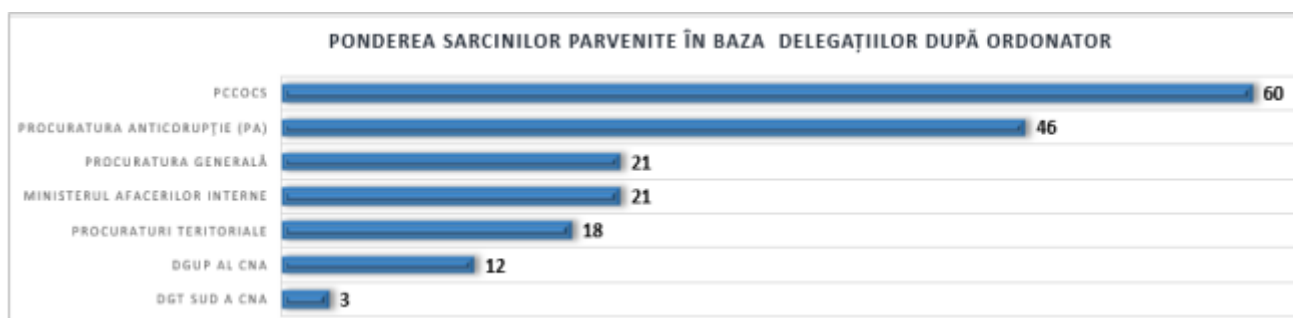

Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale

Raport de activitate 2021

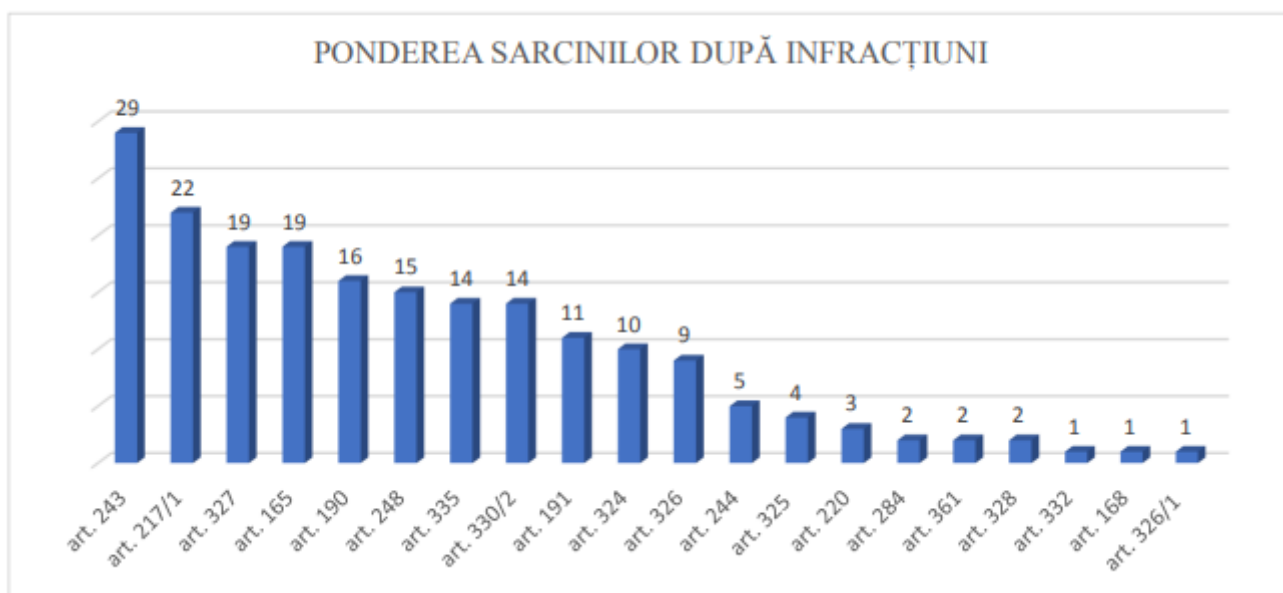
În perioada de raport, sarcinile Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale (în continuare ARBI) pentru efectuarea investigațiilor financiare paralele, în privința subiecților cu statut procesual de bănuț și învinuit, au fost dispuse de către organele de urmărire penală și Procuratură, conform procedurii stabilite, prin remiterea spre executare a delegațiilor, preponderent pe cauze penale vizând infracțiunile de corupție și conexe, spălarea banilor, evaziune fiscală, contrabanda, delapidarea averii străine în proporții deosebit de mari, cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere, escrocherie cu folosirea situației de serviciu, traficul de ființe umane și circulația ilegală a drogurilor. În anul 2021, Agenția și-a început activitatea cu 70 de delegații din perioada precedentă, în privința a 197 de subiecți, pe 55 de cauze penale. Spre executare, pe parcursul perioadei de raport, au mai parvenit 226 de delegații, în privința a 365 de subiecți, pe 164 de cauze penale. Din totalul respectiv au fost executate 208 delegații, în privința a 375 de subiecți, pe 157 de cauze. În perioada de raport, ARBI a desfășurat activitate specială de investigații, în scopul identificării bunurilor infracționale și stabilirii beneficiarilor efectivi în cadrul investigațiilor financiare paralele, în temeiul a 181 de solicitări, parvenite în privința a 238 de subiecți, în cadrul a 103 cauze penale. Astfel, din numărul total de 229 de delegații, parvenite în anul 2021 în cadrul ARBI, în privința a 379 de subiecți, pe 144 de cauze penale, ofițerii de investigații ai Agenției au efectuat măsuri speciale de investigații, în cadrul a 103 cauze penale, adică 71,5% din numărul total de cauze penale și 63% din numărul total de subiecți ai investigațiilor financiare paralele. Solicitățile primite pentru executare în perioada de raport, au fost întocmite în temeiul delegațiilor parvenite de la următoarele instituții:

De asemenea, au fost continuate investigațiile pentru 20 de sarcini parvenite la finele anului 2020, în privința a 37 de subiecți. Solicitățile dispuse pentru executare au fost întocmite în cadrul delegațiilor pe cauzele penale vizând 20 infracțiuni:

- îmbogățire ilicită (art. 330² CP) – 14;
- traficul de influență (art. 326 CP) – 9;
- abuz de putere sau abuz de serviciu (art. 327 CP) – 19;
- abuzul de serviciu (art. 335 CP) – 14;
- evaziune fiscală (art. 244 CP) – 5;
- spălarea banilor (art. 243 CP) – 29;

- contrabanda (art. 248 CP) – 15;
- escrocherie (art. 190 CP) – 16;
- delapidarea averii străine (art. 191 CP) – 11;
- traficul de ființe umane – (art. 165 CP) – 19;
- circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicilor sau analogilor acestora în scop de înstrăinare (art. 217¹ CP) – 22;
- crearea sau conducerea unei organizații criminale (art. 284 CP) – 2;
- coruperea activă (art. 325 CP) – 4;
- corupere pasivă (art. 324 CP) – 10;
- falsul în acte publice (art. 332 CP) – 1;
- munca forțată (art. 168 CP) – 1;
- proxenetismul (art. 220 CP) – 3;
- confecționarea documentelor false, ștampilelor sau sigilelor (art. 361 CP) – 2;
- excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP) – 2;
- exercitarea atribuțiilor în sectorul public în situație de conflict de interese (art. 326¹ CP) – 1.

În scopul depistării bunurilor subiecților interesați provenite din activități ilegale și dobândirea informațiilor privind aceste bunuri, au fost întocmite și expediate 3651 de solicitări (comparativ cu 2450 solicitări în anul 2020), adresate instituțiilor care posedă sau care dispun de informația necesară, precum: bănci, entități care dețin informația privind deținătorii de valori mobiliare, companii de leasing, companii de asigurare, furnizorii și prestatorii de servicii, operatori de telecomunicații etc. Această diferență de solicitări se datorează faptului că, în anul 2021 a fost diversificat accesul la noi resurse informaționale, fapt ce a sporit celeritatea culegerii de informații, precum dosarele cadastrale electronice, anunțurile publicate pe www.999.md, actele de stare civilă. Investigațiile au fost finalizate cu stabilirea a 1416 bunuri imobile / mobile.

În rezultatul investigațiilor efectuate, au fost solicitate informații în privința subiecților investigați și a persoanelor terțe privind existența bunurilor infracționale sau alte date necesare, în

scopul elucidării circumstanțelor cauzei investigate, în temeiul a 117 solicitări transmise prin canale de schimb de informații, fiind identificate bunuri infracționale sau informații despre acestea, în următoarele jurisdicții: România, Ucraina, Rusia, Bulgaria, Polonia, Belarus, Germania, Franța, Austria, Elveția, Italia, Republica Cehă, Marea Britanie, Grecia, Țările de Jos, Belgia, Spania, Finlanda, Croația, Estonia, Suedia, Irlanda, Slovacia, Ungaria, Luxemburg, Lituania, Letonia, Slovacia, Israel, Armenia, Statele Unite ale Americii, Cipru.

În scopul identificării bunurilor infracționale, pe sarcinile examinate au fost efectuate 76 de deplasări de serviciu în raioane.

De asemenea, în procesul identificării bunurilor imobile și mobile deținute în proprietatea subiecților interesați sau în calitate de beneficiari efectivi sunt culese informații din 31 de sisteme informaționale. Informațiile obținute sunt utilizate inclusiv la organizarea măsurilor speciale de investigații, stabilirea legăturilor cu persoanele investigate, stabilirea a noi surse de informații, precum și factorii de risc care pot periclita confidențialitatea activității. Simultan, sunt cercetate sursele deschise, precum bănci de date publice, pagini web și softuri de căutare (OSINT), care se dovedesc a fi din ce în ce mai importante, atât la stabilirea bunurilor din țară, cât de peste hotare, acțiuni care adaugă valoare la diferite stadii investigative, cu precădere la identificarea și recuperarea bunurilor infracționale.

De notat faptul că, în scopul stabilirii bunurilor infracționale și beneficiarilor efectivi ai acestora, în timpul investigațiilor sunt culese informații, atât din bazele de date oficiale, cât și din surse deschise, nu doar în privința subiectului autorizat, dar și a persoanelor din anturajul acestuia, precum: membrii familiei, persoane cu care interacționează în activitatea de muncă, afaceri, persoanele interpuse pe care sunt înregistrate bunurile imobile / mobile, traversări de frontieră, alte persoane stabilite în rezultatul măsurilor speciale de investigații etc.

Ca rezultat al efectuării investigațiilor financiare paralele, în perioada de raport, ofițerii de urmărire penală din cadrul ARBI, au dispus măsuri asiguratorii asupra a 865 de bunuri ale bănuților și învinuților, în valoare totală de 736.198.779,70 lei.¹

Totodată, Agenția, în anul 2021, a introdus suplimentar în sistemul informațional de evidență a bunurilor infracționale sechestrate 110 bunuri în valoare totală de 848.964.377,4 lei, care au fost autorizate la finele anului 2020.

De asemenea, în cadrul investigațiilor financiare paralele efectuate, au fost identificate peste 700 de bunuri imobile, 60 de mijloace de transport, capital social în 5 societăți comerciale. Cauzele neaplicării sechestrului constituie:

- lipsa acțiunii civile;
- depășirea valorii acțiunii civile;
- solicitarea organului de urmărire penală de a înceta investigațiile financiare paralele datorită faptului că urmărire penală a fost terminată;

¹ valoarea bunurilor puse sub sechestru nu este una definitivă, deoarece pe rol, la judecătorii de instrucție sunt demersuri privind autorizarea sechestrului depuse în anul 2021.

- scoaterea persoanei de sub urmărire penală;
- terminarea urmăririi penale până la finalizarea investigațiilor financiare paralele.

Ca rezultat al aplicării sechestrelor, ofițerii de urmărire penală ai ARBI au ridicat și transmis spre administrare, următoarele bunuri:

- numerar în sumă de 155.527,64 lei;
- transferuri pe conturile trezoreriale în sumă de 20.268.650,65 lei;
- mijloace de transport în sumă de 2.144.448,35 lei;
- monede comemorative în sumă de 59.222,00 lei;
- criptomonede în sumă de 121.141,90 de lei.

La fel, în urma investigațiilor financiare paralele desfășurate de ARBI, organele de urmărire penală au fost informate despre constatarea unor bănuieli rezonabile de săvârșire a infracțiunilor prevăzute la art. 352¹ alin. (2), art. 330², art. 243 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Sechestre aplicate de ARBI pe parcursul anului 2021

Pe parcursul perioadei de raport, sechestrul a fost aplicat pe 865 de bunuri în valoare de 736.198.779,70 lei, dintre care 68,59 % le revine bunurilor identificate în calitate de beneficiar efectiv. Suma sechestrată pe cauza penală cu denumirea generică ”frauda bancară” constituie 35,48%.

Tip de proprietate	2020			2021		
	cantitatea	suma	%	cantitatea	suma	%
beneficiar efectiv	1073	1.594.364.566,10	82,93	379	504.941.546,06	68,59
proprietar	900	328.092.505,67	17,07	486	231.257.233,64	31,41
total	1973	1.922.457.071,77	100	865	736.198.779,70	100

În anul 2021, în adresa Agenției au parvenit 10 delegații (6 PA și 4 PCCOCS) pe 4 cauze penale, legate de fraudă bancară pentru efectuarea investigațiilor financiare paralele, în rezultatul cărora s-au aplicat sechestre. Astfel, suma sechestrului total aplicat pentru 2021 este de 261.199.801,10 lei pe 115 bunuri, dintre care sechestrul aplicat pe bunuri a căror figurații pe dosare le dețin în calitate de beneficiari efectivi, sunt în sumă totală de 221.182.596,5 lei sau 84,68% din total sechestrul aplicat.

Ordonatori / tip de proprietate	Cantitatea	Suma sechestrului (lei)
PA	107	100.419.032,30
Beneficiar efectiv	48	60.401.827,69
Proprietar	59	40.017.204,62
PCCOCS	8	160.780.768,80
Beneficiar efectiv	8	160.780.768,80
Total	115	261.199.801,10

În rezultatul efectuării examinărilor în cadrul investigațiilor financiare paralele, în vederea recuperării bunurilor infracționale, au fost evaluate 1.237 de bunuri infracționale (bunuri imobile – 943, bunuri mobile – 294 și anume: 279 de mijloace de transport și 15 arme de foc) în valoare de 1.176.231.179,21 lei, cu întocmirea a 671 de avize consultative privind determinarea valorii bunurilor imobile, conform prețurilor medii de piață, precum și 39 de procese-verbale despre imposibilitatea de

a formula concluzii în privința a 63 de bunuri infracționale (dintre care: bunuri imobile – 35, bunuri mobile – 28).

De asemenea, au fost întocmite 3 avize consultative ale specialistului privind stabilirea diferenței dintre veniturile și cheltuielile persoanei (profiluri financiare), în privința a 13 persoane.

În aceeași perioadă, a fost efectuată expertiza judiciară primară în domeniul „Expertiza auto merceologică”, în privința a 9 mijloace de transport, cu întocmirea a 9 rapoarte de expertiză judiciară, utilizate ulterior în scopul inițierii procedurii de valorificare a bunurilor respective. În rezultat, au fost întocmite 8 avize consultative privind determinarea mărimii diminuării / creșterii valorii a 8 mijloace de transport auto aflate în administrare.

Urmare a evaluării bunurilor, acestea au fost preluate în administrare și, ulterior, depuse pe conturile trezoreriale gestionate de ARBI, numerar în monedă națională și valută străină liber convertibilă în sumă totală de 15.474.135,10 lei.²

De asemenea, în perioada nominalizată, în scopul garantării unei administrări eficiente a mijloacelor bănești sechestrate, a fost asigurat transferul acestora de pe conturile prestatorilor serviciilor de plată, pe conturile trezoreriale gestionate de ARBI, în sumă totală de 20.268.650,65 lei.³

În aceeași perioadă, în legătură cu ridicarea măsurilor asiguratorii, au fost returnate / restituite mijloace bănești sechestrate anterior, convertite în monedă națională, conform ratelor oficiale de schimb (cursului valutar), stabilite de BNM, în sumă totală de 1.137.127,57 lei⁴, printre motivele unor astfel de decizii fiind:

- clasarea cauzei penale și scoaterea persoanei de sub urmărire penală (464.531,53 lei);
- achitarea persoanei de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii (155.726,95 lei);
- achitarea contravalorii sumelor confiscate și / sau amenzilor (516.869,09 lei).

Actualmente, Agenția dispune de 9 conturi trezoreriale, atât în monedă națională, cât și în valută străină liber convertibilă (euro - EUR, dolar american - USD, liră sterlină - GBP, leu românesc - RON, hrivnă ucraineană - UAH, rublă rusească - RUB, franc elvețian - CHF, rublă belarusă - BYN).

La 31.12.2021, soldul conturilor trezoreriale gestionate de către ARBI, constituie:

MDL	EUR	USD
16 808 590,04	2 530 750,00	473 506,40
GBP	CHF	RON
3 230,00	1 500,00	3 456,00
UAH	RUB	BYN
33 417,00	132 340,00	-

În procesul de recuperare a bunurilor infracționale, Agenția utilizează pe larg schimbul de date prin canalul securizat EUROPOL / SIENA și platforma CARIN, fapt ce a redus din timpul utilizat

² Suma respectivă variază în funcție de rata de schimb (cursul valutar) utilizată la convertirea valutei străine în monedă națională, la o anumită dată, conform ratelor oficiale de schimb stabilite de BNM.

³ Suma respectivă variază în funcție de rata de schimb (cursul valutar) utilizată la convertirea valutei străine în monedă națională, la o anumită dată, conform ratelor oficiale de schimb stabilite de BNM.

⁴ Suma respectivă variază în funcție de rata de schimb (cursul valutar) utilizată la convertirea valutei străine în monedă națională, la o anumită dată, conform ratelor oficiale de schimb stabilite de BNM.

pentru investigațiile financiare paralele. Astfel, prin intermediul canalului SIENA și platformei CARIN, au fost identificate active în România, Bulgaria, Belarus. În baza probelor acumulate, de către instanțele de judecată naționale a fost aplicat sechestrul pe aceste bunuri în valoare de cca 190 mln lei. Totodată, este de menționat faptul că, cu suportul Agenției au fost repatriate din Marea Britanie în Republica Moldova peste 450 mii lire sterline.

La capitolul schimbului de date cu alte instituții, în perioada dată, au fost asigurate conexiuni securizate cu toate băncile comerciale din Republica Moldova, fapt ce a contribuit esențial la optimizarea proceselor respective.

În vederea optimizării cadrului legal operat în activitate, urmare a evaluării acestuia, au fost inițiate modificările necesare.

Astfel, au fost elaborate și înaintate conform procedurii:

- proiectul legii cu privire la modificarea unor acte normative, inclusiv Codul penal, și cel de procedură penală, Legea 48/2017 privind ARBI). Cu regret, după ce proiectul în cauză a fost transmis conform procedurii spre aprobare în Parlament, progrese la acest capitol nu s-au înregistrat, respectiv, actualmente este în proces identificarea soluțiilor;

- metodologia de evaluare a bunurilor infracționale imobile și mobile, care prevede modul de determinare a valorii bunurilor infracționale, aflate pe teritoriul Republicii Moldova sau în afara teritoriului acesteia, indiferent de faptul dacă acestea urmează a fi indisponibilizate sau au fost indisponibilizate;

- metodologia privind evaluarea profilului financiar al bănuțului, învinuțului, inculpatului, condamnatului în cadrul investigațiilor financiare paralele, care prevede modul de determinare a veniturilor și proprietăților dobândite de către persoană, precum și a cheltuielilor realizate de către aceasta, inclusiv a fluxurilor de mijloace bănești, pe teritoriul Republicii Moldova, cât și peste hotarele țării, în vederea stabilirii diferenței dintre venituri și cheltuieli;

- proiectul Ghidului privind administrarea bunurilor infracționale sechestrate, care prevede modul de organizare și desfășurare a procesului de administrare a bunurilor infracționale, puse sub sechestrul în cadrul cauzelor penale și transmise în gestiunea ARBI.